

PROTOKÓŁ KONTROLI

17. PAŹ. 2011

Pion/Zespół ..... Zal.
Nr 63-100 Śrem,

Urzędu Miejskiego w Śremie, Plac 20 października

o statystycznym numerze identyfikacyjnym REGON:000526972 („Urzędu”)

[Dowód: akta kontroli str. 2]

Burmistrzem Śremu jest od dnia 6 grudnia 2006 r. Adam Lewandowski („Burmistrz”).

[Dowód: akta kontroli, str. 3]

Kontrolę przeprowadził kontroler Mirosław Babkiewicz, specjalista kontroli państwowej z Najwyższej Izby Kontroli Delegatury w Poznaniu, na podstawie upoważnienia do kontroli Nr 075399 z dnia 26 września 2011 r., w okresie od 29 września do 07 października 2011.

[Dowód: akta kontroli, str. 1]

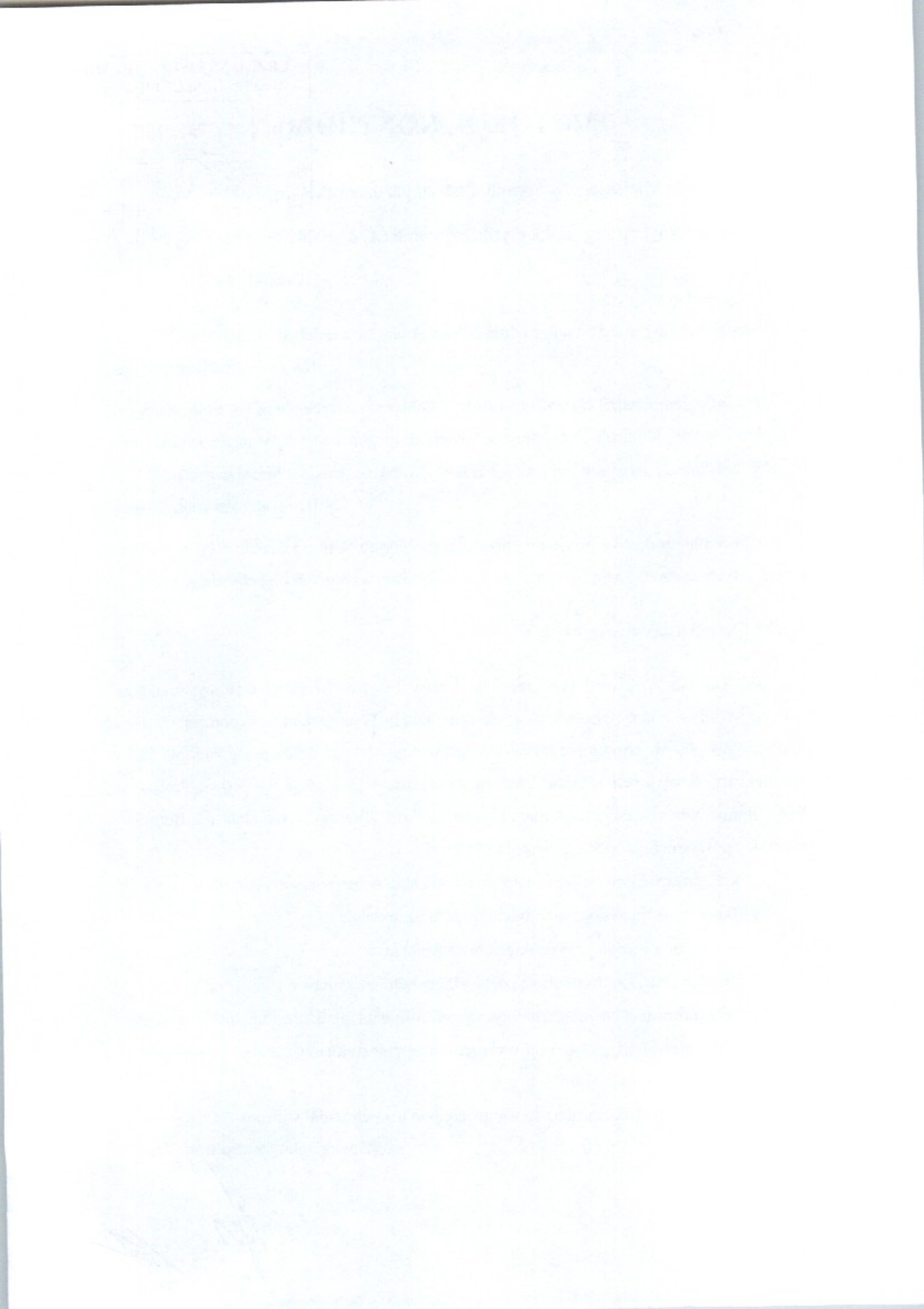
Kontrolą objęto dostosowanie organizacji wyborów do Sejmu i Senatu RP („wyborów”), zarządzonych na dzień 9 października 2011 r., do obsługi wyborców niepełnosprawnych.

W toku kontroli ustalono co następuje:

1. Zadania z zakresu organizacji wyborów były w *Urzędzie* wykonywane przez: Sekretarz Gminy Hannę Brukarczyk (pełniącą funkcje Pełnomocnika wyborczego), dwóch pracowników Pionu Administracyjno-Organizacyjnego i sześciu pracowników innych komórek organizacyjnych *Urzędu* (obsługa techniczna i finansowa *wyborów*). Pracownicy Pionu Spraw Obywatelskich: Barbara Sypień i Artur Błaszyk, posiadali od Burmistrza pisemnie upoważnienia z dnia 25 sierpnia 2011 r. do:

- przyjmowania wniosków o sporządzenie aktu pełnomocnictwa do głosowania,
- sporządzenia aktów pełnomocnictwa do głosowania,
- wzywania wyborcy do usunięcia wda wniosku,
- wydawania odmowy sporządzanie aktów pełnomocnictwa,
- przyjmowania oświadczeń dotyczących cofnięcia udzielonego pełnomocnictwa,
- przyjmowania zgłoszeń od wyborców niepełnosprawnych o zamiarze głosowania korespondencyjnego,
- wzywania wyborcy niepełnosprawnego do uzupełnienia wniosku.

[Dowód: akta kontroli, str. 23a - 44]

1.1. Burmistrz Śremu, zgodnie z wymogami określonymi w art. 16 § 1 i 2 oraz art. 61a §1 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. Kodeks wyborczy (Dz. U. Nr 21, poz. 112 ze zm. – „Kodeks wyborczy”) podał w dniu 08 września 2011 r. do publicznej wiadomości, w formie obwieszczenia udostępnionego w wyznaczonych w tym celu miejscach (w tym na 7 słupach ogłoszeniowych, w 4 gablotach *Urzędu* na terenie miasta Śremu) informacje, o których mowa w art. 37a § 1 *Kodeksu wyborczego*, w tym dane:

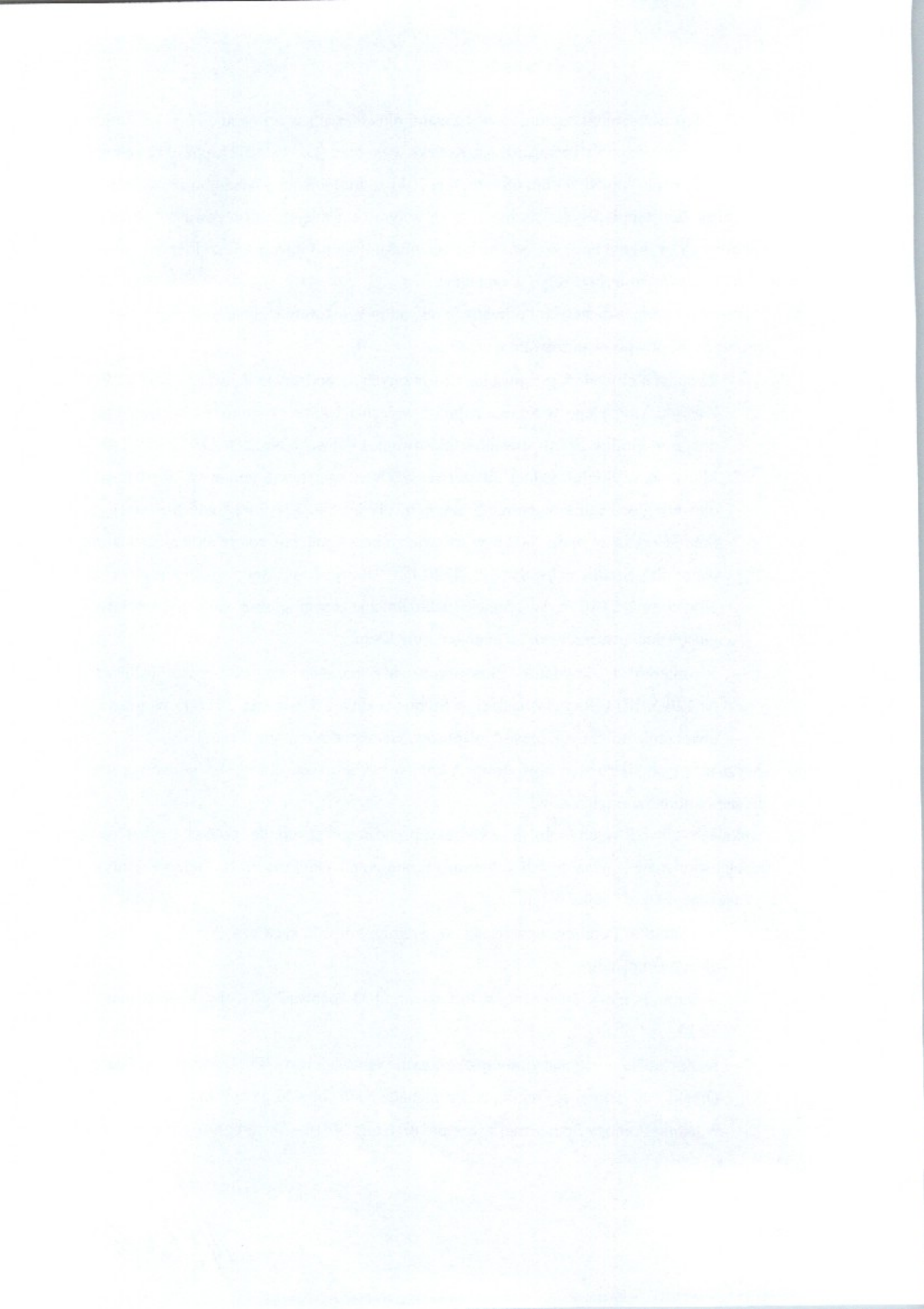
a) o numerach i granicach stałych i odrębnych obwodów głosowania. Na terenie gminy Śrem utworzono 27 obwodów głosowania, w tym:

- 22 stałych obwodów głosowania, utworzonych na podstawie uchwały Nr 93/42/98 Zarządu Miejskiego w Śremie z dnia 9 września 1998 r. w sprawie utworzenia na obszarze Gminy Śrem obwodów głosowania, uchwały Nr 283/XXV/2000 Rady Miejskiej w Śremie z dnia 30 czerwca 2000 r. w sprawie zmian w podziale na obwody głosowania w gminie Śrem, uchwały Nr 500/XLVI/02 Rady Miejskiej w Śremie z dnia 24 maja 2002 r. w sprawie zmian w podziale na obwody głosowania w gminie Śrem, uchwały Nr 472/LI/10 Rady Miejskiej w Śremie z dnia 30 września 2010 r. w sprawie uaktualnienia opisu granic stałych obwodów głosowania utworzonych na terenie gminy Śrem,
- 5 odrębnych obwodów głosowania, utworzonych na podstawie uchwały Nr 120/XIII/11 Rady Miejskiej w Śremie z dnia 25 sierpnia 2011 r. w sprawie utworzenia odrębnych obwodów głosowania na terenie gminy Śrem;

b) o wyznaczonych siedzibach obwodowych komisji wyborczych dla *wyborów*, wraz z ich adresami i numerami telefonów;

c) o lokalach obwodowych komisji wyborczych, dostosowanych do potrzeb wyborców niepełnosprawnych, wraz z ich adresami i numerami telefonów. Na terenie gminy wyznaczono 4 takie lokale, w tym:

- w Ośrodku Pomocy Społecznej w Śremie, ul. Mickiewicza Nr 40 - obwód głosowania Nr 12,
- w Domu Pomocy Społecznej w Psarskiem, ul. Owocowa Nr 8 - obwód głosowania Nr 23,
- w Zakładzie Pielęgnacyjno-Opiekuńczym Samodzielnym Publicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej w Śremie, ul. Promenada Nr 7 - obwód głosowania Nr 24,
- w Domu Pomocy Społecznej w Śremie ul. Farna Nr 16 - obwód głosowania Nr 25;

d) o możliwości głosowania korespondencyjnego w siedzibie obwodowej komisji wyborczej Nr 12 w Domu Pomocy Społecznej w Śremie przy ul. Farnej 16.

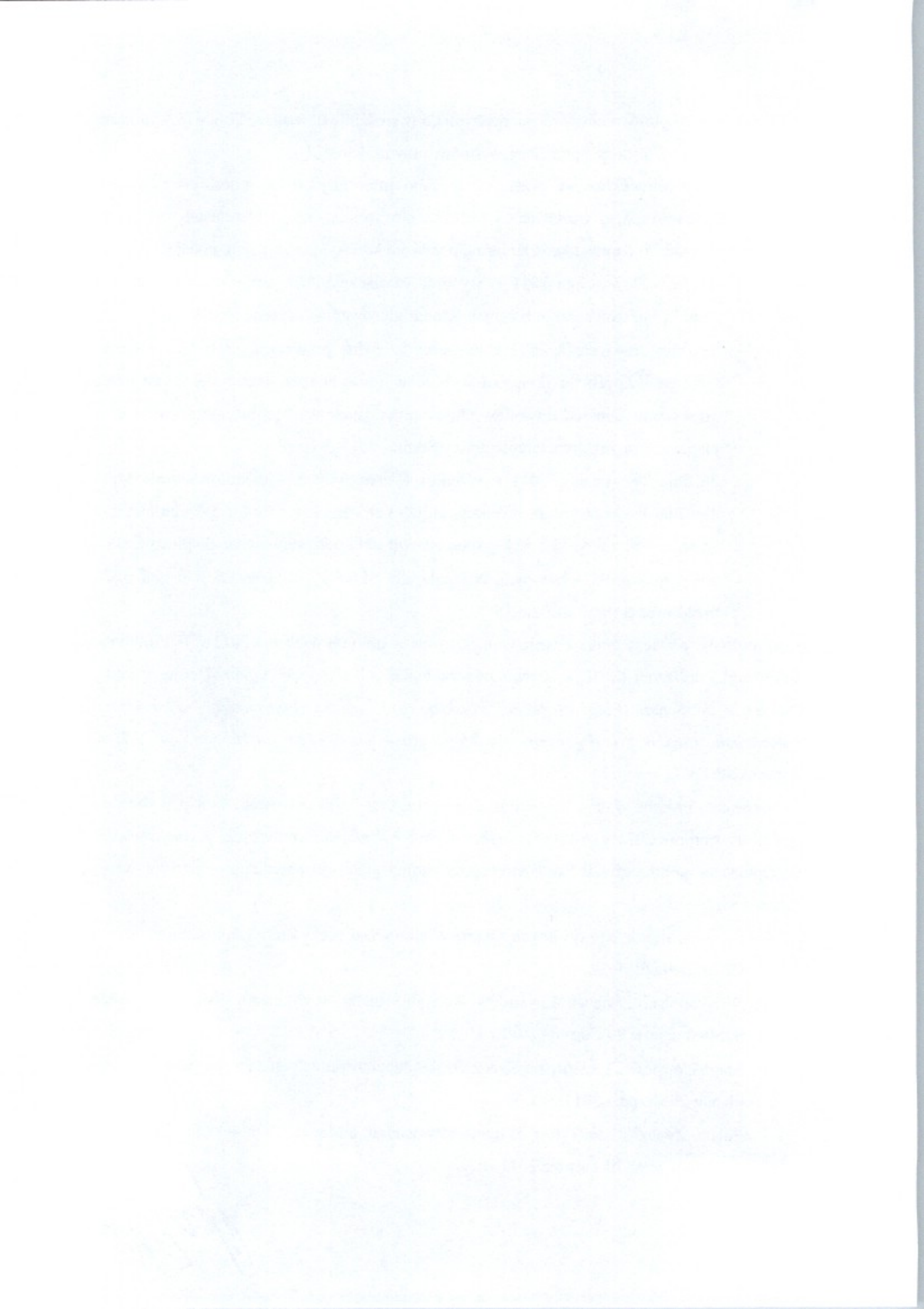
Burmistrz w obwieszczeniu przekazał ponadto informacje m.in. o terminie wyborów i godzinach głosowania, o warunkach i formach głosowania oraz o warunkach zgłoszenia przez wyborcę niepełnosprawnego zamiaru głosowania korespondencyjnego, podając, że:

- do dnia 19 września 2011 r. wyborcy o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności mogli zgłosić zamiar głosowania korespondencyjnego,
- do dnia 26 września 2011 r. wyborcy niepełnosprawni mogli złożyć pisemny wniosek o dopisanie do spisu wyborców w wybranym przez siebie obwodzie głosowania, spośród obwodów głosowania dostosowanych do potrzeb wyborców niepełnosprawnych na terenie gminy Śrem,
- do dnia 29 września 2011 r. wyborcy o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności oraz wyborcy, którzy najpóźniej w dniu głosowania ukończą 75 lat, mogli złożyć wniosek o sporządzenie aktu pełnomocnictwa do głosowania,
- ww. zgłoszenia oraz wnioski należało składać w *Urzędzie*, w godzinach urzędowania tj. od 7.00 do 15.00;

Treść ww. obwieszczenia została zamieszczona w dniu 08 września 2011 r. w Biuletynie Informacji Publicznej („BIP”) *Urzędu* pod zakładką: „Wybory do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej 2011” jako: „Informacja – o numerach i granicach stałych i odrębnych obwodów głosowania oraz siedzibach obw. kom. wyborczych.doc”.

Burmistrz przesłał w dniu 25 sierpnia 2011 r. informację Państwowej Komisji Wyborczej z dnia 09 sierpnia 2011 r. o uprawnieniach wyborców niepełnosprawnych w *wyborach*, do następujących podmiotów do wewnętrznego wykorzystania i ewentualnego poinformowania członków:

- Polski Związek Niewidomych Okręg Wielkopolski Koło Śrem (data odbioru pisma: 09 września 2011 r.),
- Wielkopolski Związek Inwalidów Narządu Ruchu w Poznaniu Koło Śrem (data odbioru pisma: 29 sierpnia 2011 r.),
- Śremskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób Niepełnosprawnych „Trójka” (data odbioru pisma: 29 sierpnia 2011 r.),
- Polski Związek Emerytów i Rencistów zarząd oddziału Rejonowego Śrem (data odbioru pisma: 30 sierpnia 2011 r.).

Burmistrz przesłał ponadto ww. informację do Ośrodka Pomocy Społecznej w Śremie (data odbioru pisma: 26 sierpnia 2011 r.) w celu jej wywieszenia w gablocie informacyjnej Ośrodka.

[Dowód: akta kontroli, str. 12-18, 55-58]

1.2. W BIP Urzędu pod zakładką „Wybory do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej 2011” zamieszczono m.in. następujące informacje w formie plików:

- a) „Wykaz miejsc przeznaczonych na bezpłatne umieszczanie urzędowych obwieszczeń wyborczych i plakatów wszystkich komitetów wyborczych”, który zawierał dane o lokalizacji 43 miejsc na terenie gminy Śrem, w tym 32 miejsca w sołectwach, 7 na terenie miasta Śrem i 4 na terenie *Urzędu*,
- b) informacja telefoniczna dla niepełnosprawnych o udogodnieniach podczas wyborów,
- c) informacja o uprawnieniach osób niepełnosprawnych,
- d) następujące formularze:
  - wniosku o sporządzenie aktu pełnomocnictwa do głosowania,
  - zgody na przyjęcie pełnomocnictwa do głosowania,
  - zgłoszenia zamiaru głosowania korespondencyjnego przez wyborcę,
  - zgłoszenia zamiaru głosowania przez wyborcę niepełnosprawnego przy użyciu nakładek na karty do głosowania sporządzonych w alfabecie Braille’a.

Ww. formularze były także dostępne w *Urzędzie* w Zespole Obsługi Klienta.

[Dowód: akta kontroli, str. 12 - 13, 49 - 50, 58]

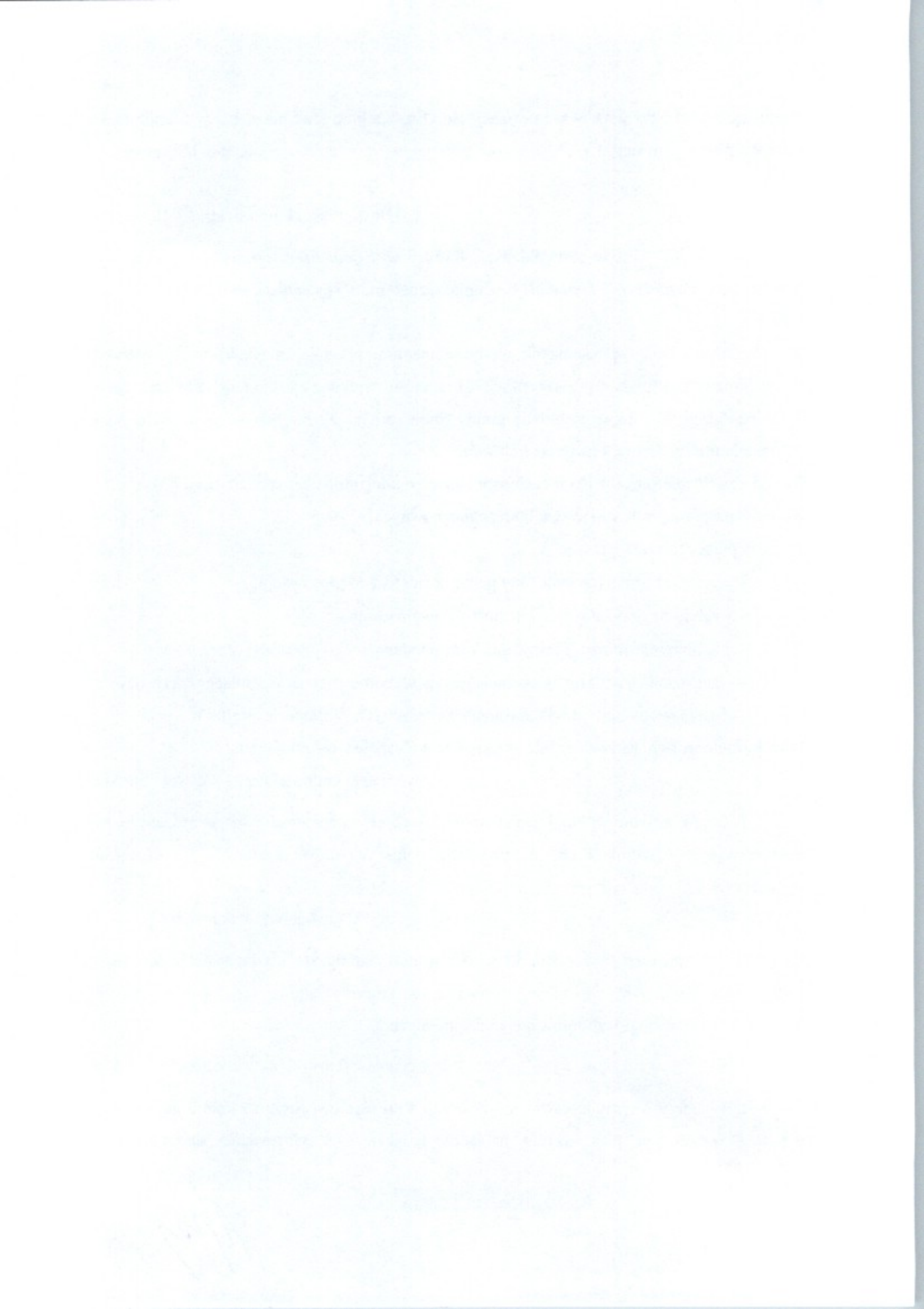
2. Do *Urzędu* nie wpłynął żaden wniosek wyborcy niepełnosprawnego wpisanego do rejestru wyborców gminy Śrem, o informacje, o których mowa a art. 37a § 1 *Kodeksu wyborczego*.

[Dowód: akta kontroli, str. 51 - 53]

3. Wyborcy niepełnosprawni nie występowali do gminy Śrem o dopisanie ich do spisu wyborców w wybranym obwodzie głosowania, w którym znajdują się lokale wyborcze dostosowane do obsługi wyborców niepełnosprawnych.

[Dowód: akta kontroli, str. 51-53]

4. Wyborcy niepełnosprawni nie zgłaszali Burmistrzowi Śremu zamiaru głosowania w lokalu wyborczym przy użyciu nakładek na karty do głosowania sporządzonych

w alfabecie Braille'a. W *Urzędzie* nie określono pisemnie zasad postępowania w przypadku zgłoszenia ustnego.

Burmistrz podał w wyjaśnieniach, cyt.: „*Kodeks wyborczy nie nakazuje ustalania dodatkowych procedur w przypadku przyjmowania ustnego zgłoszenia zamiaru głosowania przy użyciu nakładek na karty do głosowania sporządzonych w alfabecie Braille'a. W gminie Śrem do tych czynności wyznaczeni zostali upoważnieni pracownicy ewidencji ludności. Pełnomocnik wyborczy Pani Hanna Brukarczyk ustnie przeprowadziła szkolenie i ustaliła z pracownikami sposób postępowania.*”

[Dowód: akta kontroli, str. 19 - 22a, 51 - 53, 61 - 63]

5. Burmistrz Śremu wyznaczył na terenie gminy w Domu Pomocy Społecznej w Śremie przy ul. Farnej 16 jedną obwodową komisję wyborczą Nr 25 do celów głosowania korespondencyjnego.

[Dowód: akta kontroli, str. 17]

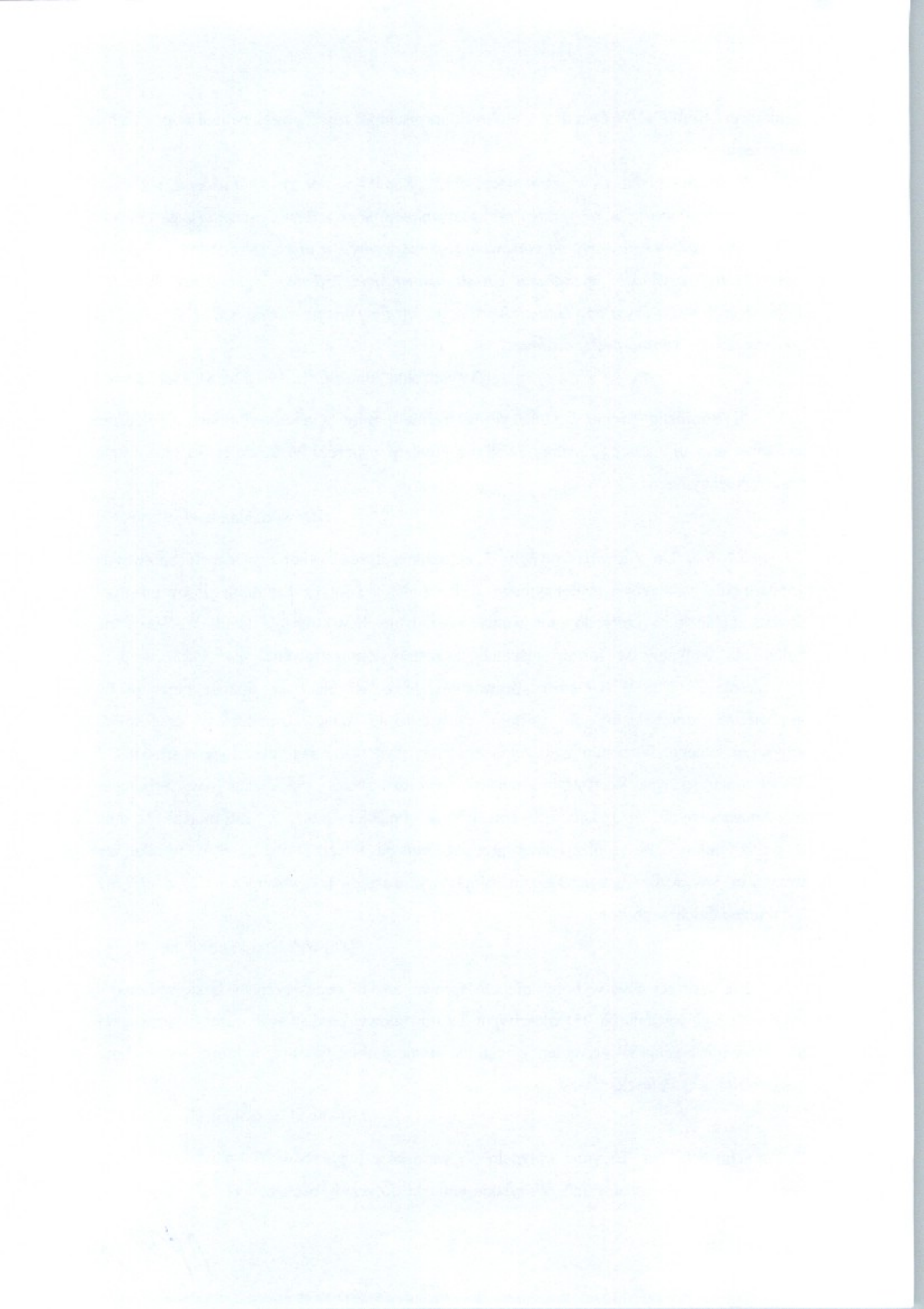
5.1.-5.5. Do *Urzędu* wpłynęły 3 zgłoszenia przez wyborców niepełnosprawnych zamiaru głosowania korespondencyjnego. Żaden z nich nie dotyczył zamiaru głosowania przy użyciu nakładek na karty do głosowania sporządzonych w alfabecie Braille'a. Wszystkie zgłoszenia wpłynęły w formie pisemnej i zostały zarejestrowane w *Urzędzie* w dniu 19 września 2011 r. W *Urzędzie* sprawdzono, że zgłoszenia były złożone przez osoby uprawnione, sprawdzenie to zostało potwierdzone datą i podpisem pracownika odpowiedzialnego. Wszystkie zgłoszenia zawierały wymagane dane określone w art. 61c § 2 *Kodeksu wyborczego*. Wszystkie 3 pakiety wyborcze zostały przekazane ww. wyborcom niepełnosprawnym za pośrednictwem Poczty Polskiej S.A. Z informacji z dnia 03 października 2011 r. otrzymanej przez *Urząd* od Poczty Polskiej S.A. wynika, że wszystkim ww. wyborcom przekazano pakiety wyborcze do rąk własnych i nie później niż 7 dni przed dniem wyborów.

[Dowód: akta kontroli, str. 45, 46]

5.6. Wszyscy ww. wyborcy niepełnosprawni zostali umieszczeni w spisie wyborców w obwodzie głosowania Nr 25, właściwym dla obwodowej komisji wyborczej, wyznaczonej dla celów głosowania korespondencyjnego na terenie gminy, w której w której wyborca ma miejsce stałego zamieszkania.

[Dowód: akta kontroli, str. 51-53]

6.1. - 6.4. Do *Urzędu* wpłynęło 7 wniosków wyborców o sporządzenie aktu pełnomocnictwa do głosowania. Wszystkie wnioski dotyczyły osób powyżej 75 roku życia

i nie dotyczyły osób niepełnosprawnych. Wyznaczeni pracownicy *Urzędu* sprawdzali, że wnioski są kompletne i że zostały złożone przez osoby uprawnione, co zostało potwierdzone podpisem pracownika odpowiedzialnego. Wnioski zostały złożone w dniach od 08 do 29 września 2011 r. tzn. w terminie na 10 dni przed datą wyborów, określonym w art. 56 § 2 *Kodeksu wyborczego*. Wszystkie wnioski zawierały elementy określone w art. 56 § 2 i 3 *Kodeksu wyborczego*. Nie wystąpiły przypadki odmowy przez *Urząd* sporządzenia aktów pełnomocnictwa. W *Urzędzie* był zaprowadzony wykaz sporządzonych aktów pełnomocnictwa do głosowania, który zawierał 7 wpisów dotyczących ww. wnioskodawców.

[Dowód: akta kontroli, str. 47-48, 54]

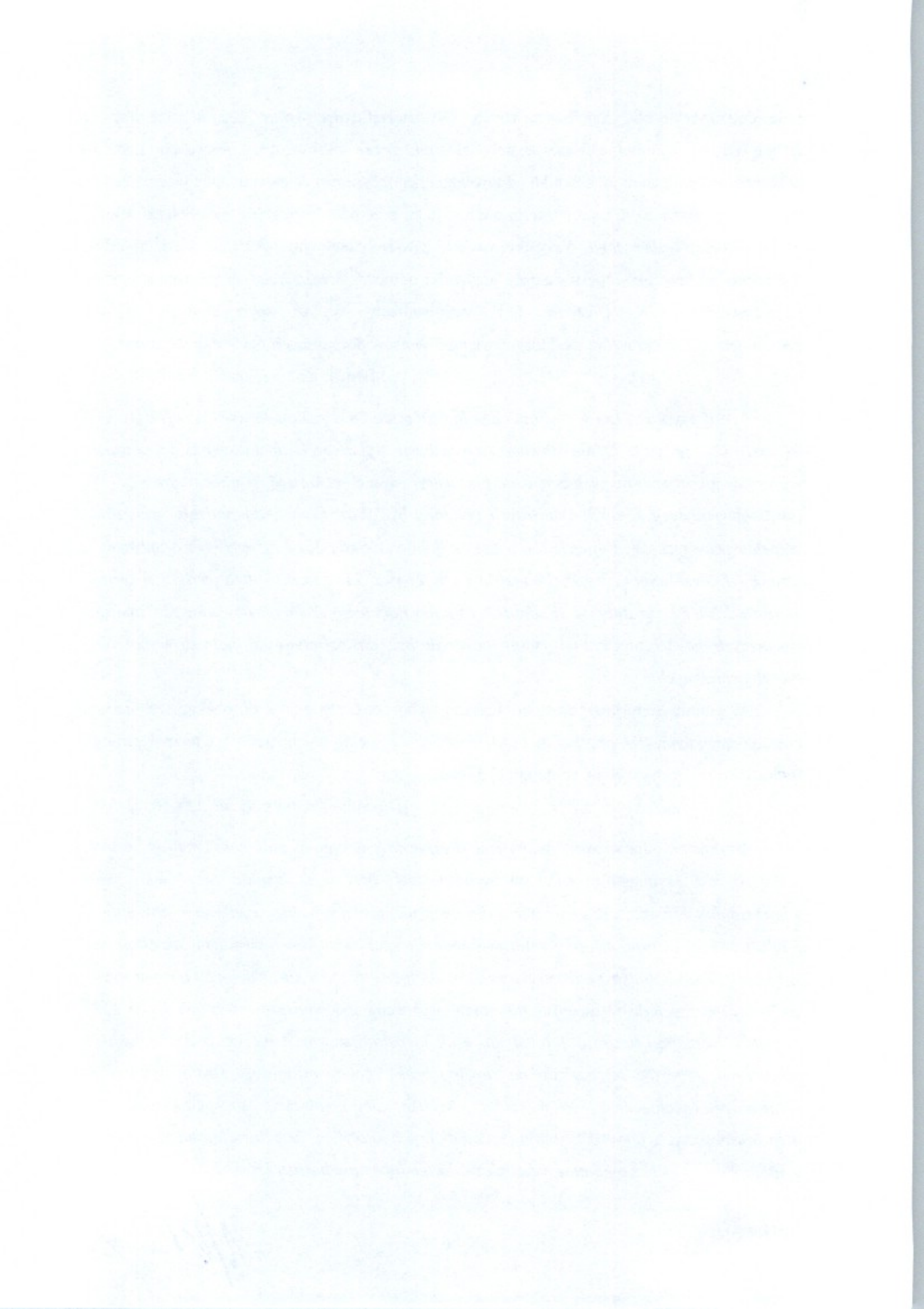
7.1. W myśl art. 186 § 1. ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. Kodeks wyborczy (Dz. U. Nr 21 poz. 112 ze zm.), lokale obwodowych komisji wyborczych dostosowane do potrzeb wyborców niepełnosprawnych zapewnia burmistrz, z tym że w każdej gminie co najmniej 1/3 lokali obwodowych komisji wyborczych powinna być dostosowana do potrzeb wyborców niepełnosprawnych. Według art. 15a ustawy z dnia 5 stycznia 2011 Przepisy wprowadzające ustawę - Kodeks wyborczy (Dz. U. z 2011 r. Nr 21 poz. 113 ze zm. – data wejścia w życie: 30 lipca 2011 r.), do dnia 31 grudnia 2014 r. co najmniej 1/5 lokali obwodowych komisji wyborczych na terenie każdej gminy powinna być dostosowana do potrzeb wyborców niepełnosprawnych.

W gminie Śrem przygotowano 4 lokale wyborcze dostosowane do obsługi wyborców niepełnosprawnych. W przypadku łącznej liczby 27 lokali wyborczych na terenie gminy Śrem, 1/5 z tej liczby wynosi co najmniej 5 lokali.

[Dowód: akta kontroli, str. 13a-18, 51-53]

Burmistrz, odpowiadając na pytanie o przyczyny przygotowania ww. lokali w liczbie mniejszej niż wymagana, podał w wyjaśnieniach, cyt.: „*W gminie Śrem faktycznie wyznaczono 4 lokale z przeznaczeniem dla osób niepełnosprawnych. Pierwotnie zakładano 5 lokali, jednak okazało się, że Szpital w Śremie nie spełnia do końca wymogów określonych w rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dn. 20 lipca 2011 r. w sprawie lokali obwodowych komisji wyborczych dostosowanych do potrzeb wyborców niepełnosprawnych (Dz. U. Nr 158 poz. 938). Mniejsza liczba o 1 lokal dla osób niepełnosprawnych nie wpłynęła na jakość organizacji wyborów ze względu na zupełny brak zainteresowania ze strony wyborców niepełnosprawnych, choć Urząd zrobił wszystko, aby skutecznie zachęcić wyborców niepełnosprawnych do skorzystania z dodatkowych ułatwień umożliwiających im udział w głosowaniu. Oprócz tego należy zaznaczyć, że gminy miały bardzo krótki czas na właściwe*

przygotowanie lokali wyborczych dla osób niepełnosprawnych. Ustawa z dn. 05 stycznia 2011 r. Kodeks wyborczy (Dz. U. Nr 21 poz. 112) weszła w życie 01 sierpnia, a faktyczne środki na przeprowadzenie wyborów gmina otrzymała: I ratę 5 września, a drugą 14 września br. Nadmieniam, że w okresie ustawowym żaden z wyborców niepełnosprawnych nie dopisał się do spisu wyborców w lokalu przeznaczonym do tego celu."

[Dowód: akta kontroli, str. 61-63]

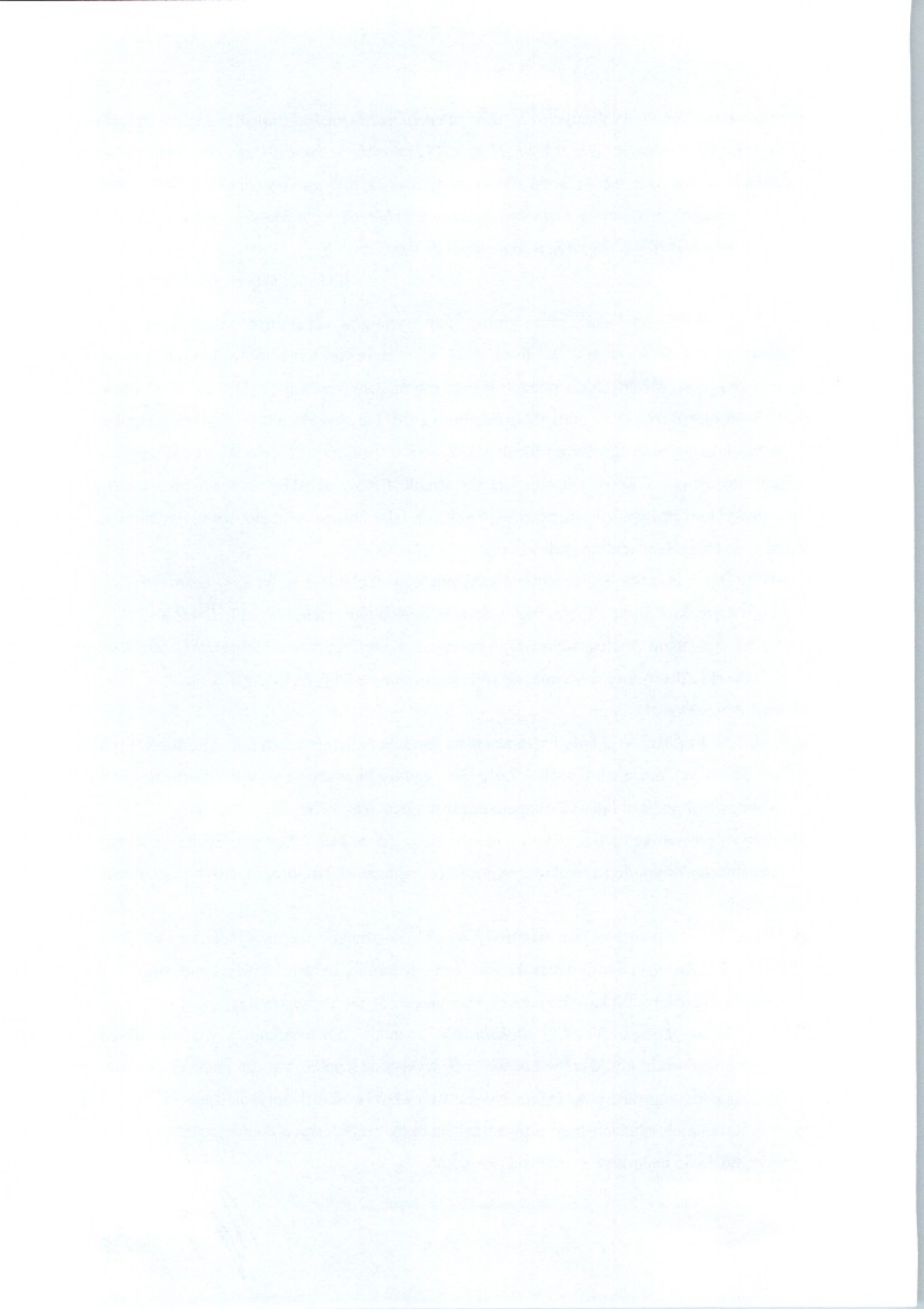
7.2. W zakresie spełnienia przez gminę Śrem wymogów określonych w rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dn. 20 lipca 2011 r. w sprawie lokali obwodowych komisji wyborczych dostosowanych do potrzeb wyborców niepełnosprawnych (Dz. U. Nr 158 poz. 938), kontroler dokonał w dniu 07 października 2011 r., w obecności Sekretarz Gminy, Pełnomocnika wyborczego Hanny Brukarczyk oraz inspektora w Pionie Administracyjno – Organizacyjnym w Zespole Obsługi Urzędu Moniki Cejby, oględzin następujących trzech, losowo wybranych lokali wyborczych wykazanych jako dostosowane do obsługi wyborców niepełnosprawnych na terenie gminy Śrem:

- 1) w Domu Pomocy Społecznej w Psarskiem, obwód głosowania Nr 23 („Lokal Nr 1”),
- 2) w Ośrodku Pomocy Społecznej w Śremie, obwód głosowania Nr 12 („Lokal Nr 2”),
- 3) w Zakładzie Pielęgnacyjno-Opiekuńczym Samodzielnym Publicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej w Śremie, obwód głosowania Nr 24 („Lokal Nr 3”).

Oględziny te wykazały, że:

- a) *Lokal Nr 1* i *Lokal Nr 3* były usytuowane na parterze i nie miały barier architektonicznych utrudniających dojście lub dojazd. *Lokal Nr 2* był usytuowany na wysokim parterze, obok schodów był podjazd dla osób niepełnosprawnych na wózkach;
- b) drzwi prowadzące do lokali umożliwiały dogodne warunki ruchu osobom niepełnosprawnym, ich szerokość wynosiła co najmniej 0,9 m, progi nie były wyższe niż 0,5 cm;
- c) w *Lokalu Nr 2* przezroczyste przegrody drzwi były oznakowane na wysokości ok. 0,8 m oraz 1,4 m dwoma pasami o szerokości 0,1 m o jednolitej barwie (żółtej), kontrastującej z tłem. W pozostałych lokalach przezroczyste przegrody nie występowały;
- d) posadzki w *Lokalu Nr 1* i *Lokalu Nr 2* miały nawierzchnię o właściwościach antypoślizgowych. Posadzka w *Lokalu Nr 3*, wykonana z polerowanego kamienia, została pokryta podgumowaną wykładziną dywanową o właściwościach antypoślizgowych;
- e) ww. wszystkich lokalach drogi prowadzące od drzwi wejściowych do miejsca głosowania, były możliwie najkrótsze i wolne od przeszkód;

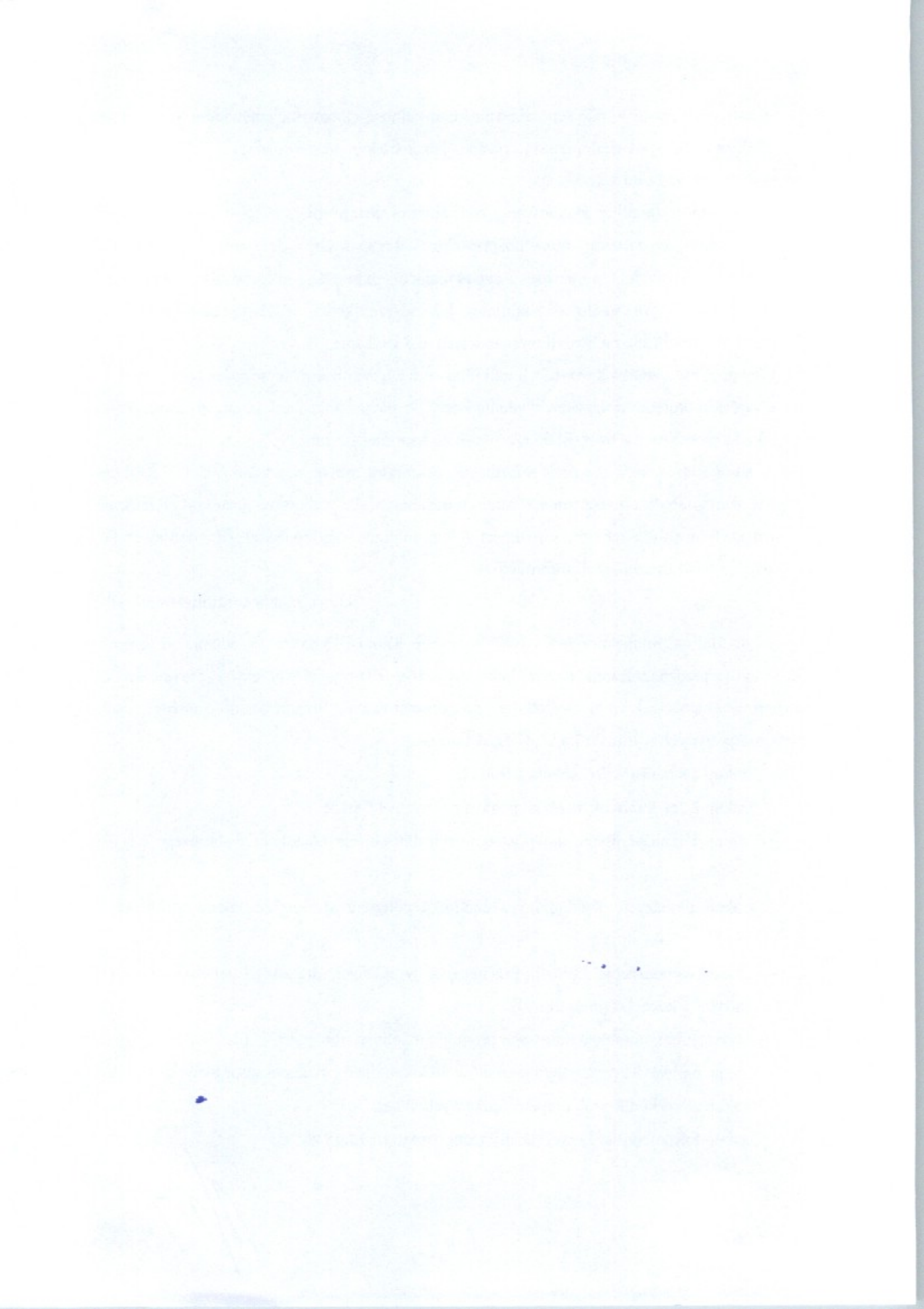

- f) w każdym z lokali w miejscu zapewniającym tajność głosownia zapewniono dodatkowe, obok górnego, oświetlenie skierowane bezpośrednio na miejsce, w którym będzie wypełniana karta do głosowania;
- g) w każdym z lokali przygotowano co najmniej jedno miejsce zapewniające tajność głosowania wyborcom niepełnosprawnym, dostosowane do potrzeb wyborców niepełnosprawnych a miejsce zapewniające tajność głosowania wyborcom niepełnosprawnym miało co najmniej 1,2 m szerokości i 1,2 m głębokości oraz umożliwiała pisanie na dwóch wysokościach: 0,8 i 1,1 m;
- h) urny do głosowania w każdym z lokali miały nie więcej niż 1 m wysokości,
- i) przejście pomiędzy miejscem wydania karty do głosowania i miejscem zapewniającym tajność głosowania a urną miało szerokość co najmniej 1,5 m;
- j) urzędowe obwieszczenia oraz informacja, o których mowa w art. 48 § 2 i 3 *Kodeksu wyborczego*, były umieszczone w miejscu dostępnym dla wyborców poruszających się na wózkach inwalidzkich, na wysokości 0,9 m mierzonej od posadzki do dolnej części arkusza obwieszczenia lub informacji.

[Dowód: akta kontroli, str. 59-60b]

8. Gmina Śrem otrzymała od Krajowego Biura Wyborczego dotację w kwocie 33.849 zł z przeznaczeniem na wydatki związane z przygotowaniem i prowadzeniem wyborów. Łączna kwota wydatków na dostosowanie wyborów do obsługi osób niepełnosprawnych wyniosła 7.157,47 zł, w tym na:

- zakup 2 szt. urn wyborczych: 2.900 zł,
- zakup 2 szt. kabin dla osób niepełnosprawnych: 1.580 zł,
- zakup i montaż płytek antypoślizgowych dla wejścia do lokalu wyborczego Nr 12: 1.500 zł,
- zakup i obszycie wykładziny - chodnika podgumowanego do lokalu wyborczego Nr 24: 467,02 zł,
- zakup wyposażenie komisji pracujących w lokalach dla osób niepełnosprawnych (artykuły kancelaryjne): 282 zł,
- wykonanie i montaż metalowego progu do lokalu wyborczego Nr 12: 200,00 zł
- zakup paliwa dla przewozu materiałów do lokali dla osób niepełnosprawnych: 190 zł,
- zakup znaczki dla osób niepełnosprawnych: 20 zł,
- zakup folii nieodblaskowej (taśmy jednobarwnej): 18,45 zł.

Sekretarz Gminy Hanna Brukarczyk oświadczyła, że powyższa kwota w pełni pokryła wydatki związane z dostosowaniem wyborów do obsługi osób niepełnosprawnych.

[Dowód: akta kontroli, str. 7]

* * *

Poprzez zamieszczenie w protokole kontroli niżej wymienionych pouczeń kontroler informuje Burmistrza Śremu o przysługującym mu prawie:

- zgłoszenia przed podpisaniem protokołu kontroli, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego protokołu kontroli, pisemnych, umotywowanych zastrzeżeń co do ustaleń zawartych w protokole kontroli (art. 55 ust. 1 i 2 ustawy o NIK);
- odmowy podpisania niniejszego protokołu kontroli, z jednoczesnym obowiązkiem złożenia na tę okoliczność, w terminie 7 dni, wyjaśnień dotyczących przyczyn odmowy podpisania protokołu kontroli (art. 57 ust. 1 ustawy o NIK). W przypadku zgłoszenia zastrzeżeń, termin 7 dni - zgodnie z art. 57 ust. 2 ustawy o NIK - biegnie od dnia otrzymania ostatecznej uchwały w sprawie ich rozpatrzenia;
- złożenia z własnej inicjatywy na piśmie dodatkowych wyjaśnień co do przyczyn i okoliczności powstania nieprawidłowości opisanych w niniejszym protokole kontroli, w terminie uzgodnionym z kontrolerem (art. 59 ust. 2 ustawy o NIK).

O przeprowadzeniu kontroli dokonano wpisu do książki kontroli pod nr 21.

Śrem, dnia 07 października 2011 r.

.....
Specjalista kontroli państwowej
z Delegatury NIK w Poznaniu
Miroslaw Babkiewicz

Śrem, dnia 14. 10 ..... 2011 r.

.....
BURMISTRZ
Adam Lewandowski
Burmistrz Śremu
Adam Lewandowski

Niniejszy protokół sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, z których jeden w dniu 07 października 2011 r. przekazano Burmistrzowi Śremu Adamowi Lewandowskiemu.

[Dowód: akta kontroli str. 64]

